

Státní
veterinární
správa

Epizootické hemoragické onemocnění

charakteristika nákazy

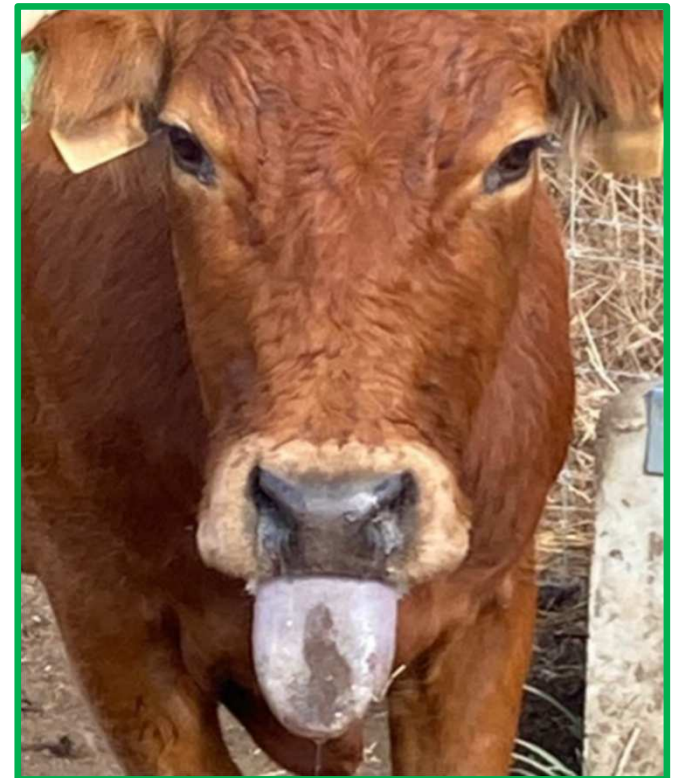
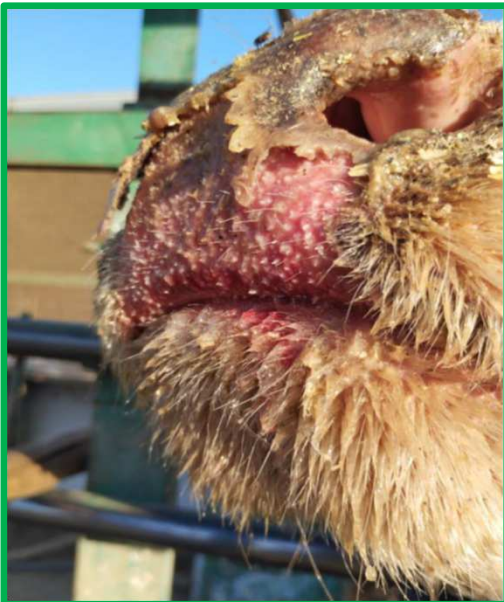
výskyt v Evropě

legislativa

Epizootické hemoragické onemocnění

- **Hmyzem přenášené infekční virové hemoragické onemocnění**
- vnímavá zvířata: **domácí a volně žijící přežvýkavci**, především **jelen běloocasý a skot**, dále ovce, kozy a velbloudovití
- **u skotu často asymptomatická infekce**, ale byly hlášeny následující KP: horečka, eroze v dutině ústní, výtok z nozder a očí, otok jazyka a spojivek, poruchy polykání, nechutenství, vyhublost, kulhání, dýchací potíže a erytém vemene
- **KP podobné katarální horečce ovcí**

Akutní průběh u jelenovitých

- historicky bylo EHD onemocněním volně žijících přežvýkavců, zejména **jelenů běloocasých** v Severní Americe
- 2022 – 2023: ve Španělsku akutní onemocnění s úhyny u **jelena evropského**; protilátky zaznamenány u dalších volně žijících přežvýkavců (daněk evropský, muflon)
- KP u jelenovitých: horečka, slabost, nechutenství, nadměrné slinění, edém v oblasti hlavy, hyperémie spojivek a sliznic dutiny ústní, krváceniny na sliznicích, krvavý průjem, hematurie, dehydratace, úhyn

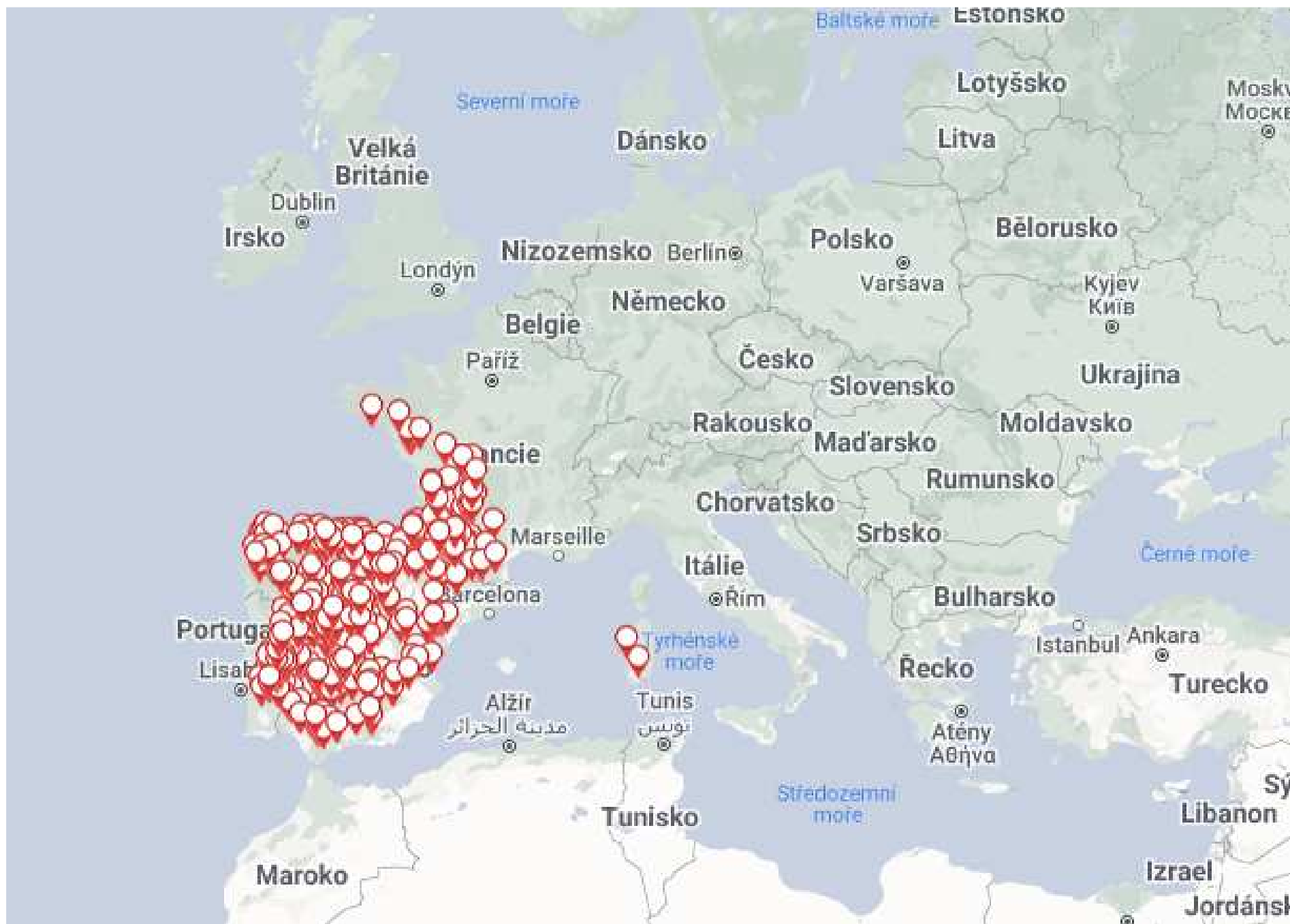

- přenos: **druhy tiplíků Culicoides** - sezónní infekce (druhy Culicoides podobné těm, které přenášejí virus katarální horečky ovcí)
- onemocnění se **nepřenáší kontaktem** mezi zvířaty
- u skotu **virémie** nastupuje za 4-5 dnů po průniku viru do organismu a trvá **60 dnů (infekční perioda)**. Zvířata však mohou vykazovat PCR pozitivitu minimálně po dobu 5 měsíců od nakažení.
- nákaza není přenosná na člověka
- **vakcína není v EU dostupná**

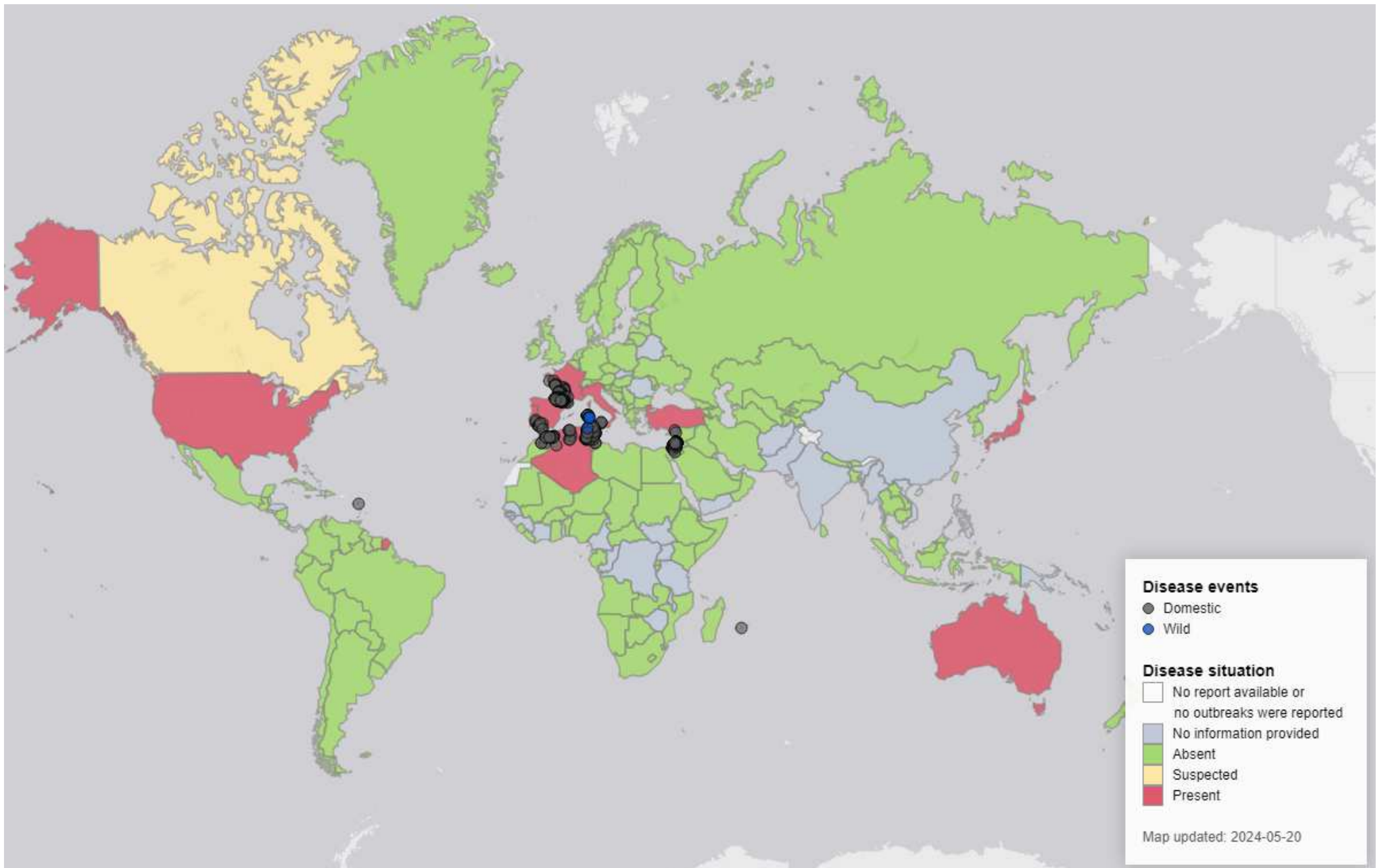
Výskyt EHD

- Severní Amerika, Ekvádor, Asie, Afrika, Austrálie, v posledních letech Alžírsko, Izrael, Jordánsko, Maroko, **Tunisko a Turecko**
- **v roce 2022 byl potvrzen první výskyt EHD v Evropě**, nákaza byla hlášena z **Itálie a Španělska** (první výskyt - Sardinie, Sicílie, sérotyp **EHDV-8**, stejný sérotyp byl zaznamenán v Tunisku v letech 2021 - 2022)
- **v roce 2023** byl výskyt EHD potvrzen v **Portugalsku, Španělsku, Francii, Itálii**, stejný sérotyp - **EHDV-8 u skotu a jelenovitých**
- 2023: Španělsko - 263 ohnisek, Francie - 225 ohnisek, Itálie - 2 ohniska, Portugalsko - 73 ohnisek; celkem 563 ohnisek
- **v roce 2024** byl výskyt EHD ke dni 14. 9. 2024 potvrzen v Itálii (1 ohnisko), Španělsku (104 ohnisek), Portugalsku (35 ohnisek), Francii (7 ohnisek) a v Andoře (1 ohnisko)
- rozšíření do Evropy pravděpodobně souvisí ze změnami klimatu

Ohniska EHDV v Evropě v roce 2023

Výskyt EHD od roku 2005 do roku 2024

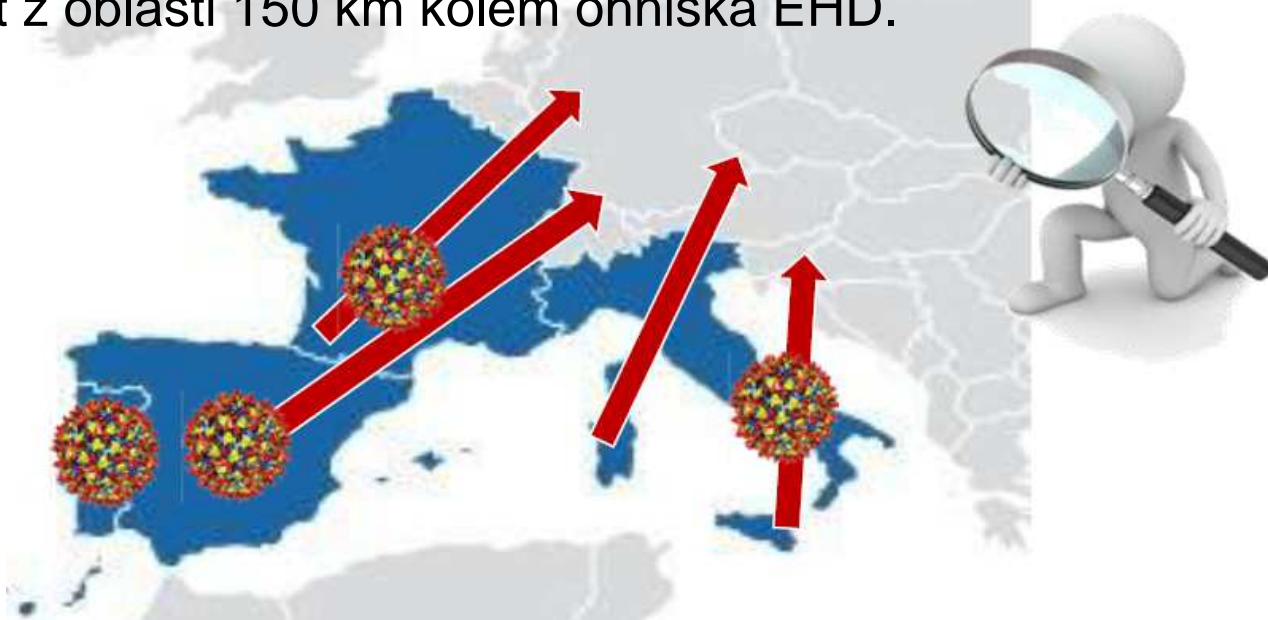

Legislativa EU

- **nákaza typu D a E – stanoveny legislativní podmínky pro přemísťování vnímavých druhů zvířat mezi členskými státy**
- kolem potvrzených ohnisek se v EU zřizují **pásma o poloměru 150 km**, z pásma úřední omezení pohybu zvířat
- podmínky pro přemísťování vnímavých druhů zvířat mezi členskými státy vzhledem k nákaze EHD stanovuje **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/688**:
 - přemísťování zvířat (mimo jatečných) z pásma dozoru omezeno po dobu 2 let od jeho zřízení, přemístění je možné pouze v případě:
 - vyhlášení oblasti sezónně prosté infekce EHD (v pásmu);
 - umístění zvířat v zařízení chráněném před vektory.
- vnímavými druhy zvířat dle legislativy se rozumí: **skot, ovce a kozy, velbloudovití, jelenovití, ostatní chovaní kopytníci** druhů uvedených jako vnímavých k EHD v příloze nařízení Komise (EU) 2018/1882.

Další rozšíření do Evropy (?)

- předpoklad dalšího šíření nákazy v období s výskytem vektorů – tiplíci r. *Culicoides* (v mírném pásmu vrchol početnosti populace tiplíků - období konec léta a podzim).
- rizikem pro zavlečení nákazy na území ČR je aktuálně především import nakažených zvířat z členských států s výskytem EHD.
- podle oficiálních informací by mohla být v EU dostupná registrovaná vakcína koncem roku 2024.
- rozšíření nákazy na území ČR by znamenalo přijímání komplexu mimořádných veterinárních opatření, která by zahrnovala zejména významné a dlouhodobé úřední omezení pohybu zvířat z oblasti 150 km kolem ohniska EHD.

Další informace

- referenční laboratoří pro diagnostiku EHD v ČR je **SVÚ Jihlava**
- **v případě podezření na EHD** se odebírají následující vzorky:
 - **průkaz viru - PCR** – krev z viremických zvířat (lepší nesražená s K3EDTA) nebo tkáně (slezina, mízní uzliny, plíce) odebrané při úhynu

Diferenciální diagnostika u přežvýkavců

- Slintavka a kulhavka – SLAK – *picornaviridae*
- Mor malých přežvýkavců – *paramyxoviridae*
- Katarální horečka ovcí – *reoviridae*
- Zhoubná katarální horečka – Hlavnička – *herpesviridae*
- Příměť pysková – *parapoxviridae*
- Vesikulární stomatitida skotu – *rhabdoviridae*
- Bovinní efemerní horečka – *ephemerovirus*
- Bovinní virová diarea – BVD – *flaviviridae*

- Pasteurelóza skotu (hemoragická septikémie) – *pasteurela multocida*

Děkuji za pozornost.

Zdroj obrázků v prezentaci: EFSA, <https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/2024-01/4.2-ehd-epizootic-haemorrhagic-disease-emerg-risk.pdf>